

ca. 25. august 1960. Da den døde kort efter, og da man ikke vidste, hvad det var for en mærkelig fugl, sikrede man sig ringen.

Efter korrespondance med »Vogelwarte Sempach« har jeg fået oplyst, at det var en Alpine Swift (nr. F. 5604) mærket på reden den 25. juni 1960 Sursee (Lucerne) Switzerland på 47.11' n. br., 8.07' ø. lgd. Genfangststedet har jeg gennem ministeriet fået bestemt til 55.28' n. br., 7.30' ø. lgd. Fuglen er således fløjet ca. 940 km mod nord fra sin hjemegn.

HENNING SCHEEL

ANMELDELSER

JOACHIM STEINBACHER & HANS E. WOLTERS (Red.): Vögel in Käfig und Voliere. (Leveringer i løbblade og hefter, se nedenfor. En del farvetavler, talrige tekstfigurer). HANS LIMBERG, Aachen 1953 ff. Priser: DM 2,45 for løbbladleveringer à 12 sider, DM 4,80 for hefter à 24 sider.

Efter planen vil dette fortrinlige værk med tiden omfatte »alle indenlandske og udenlandske bur- og volierefugle«. Hittil er startet 3 rækker om henholdsvis pragtfinker, europæiske sangfugle og hønsefugle. Den ældste af rækkerne, »Prachtfinken«, er bearbejdet af udgiverne med bistand af andre kyndige ornithologer. Den er nu for så vidt afsluttet med sine 313 sider tekst; titelblad og register vil antagelig komme i nær fremtid. Det er ubetinget den bedste opslagsbog, som hittil har været udgivet om denne specielle fuglegruppe; den er nok skrevet for zoologiske haver og private fugleholdere, men vil også være til stor nytte i museer. Ved hver art findes udmærkede omtaler af navne, udseende, underarter, udbredelse, stemme, føde, færden og yngleforskel i frihed og fangenskab. Der er gode udbredelseskort og tegninger eller farvebilleder af hver enkelt form; talrige skitser af svælgmønstre hos unger, som har stor betydning her, vises også. Rækken er udsolgt fra forlaget, og dens første leveringer er nærmest uopdrivelige; men en ny udgave er under forberedelse. Formentlig kommer denne i hefter og ikke som den løbende udgave i løbblade til en ringsamler, som er tilbøjelig til at rive papiret itu.

I 1955 startede en løbbladserie om »Einheimische Singvögel«, hvoraf 120 sider om mejse-træløbergruppen og en del sangere forelå 1958. Så standsedes denne fremstilling, og 1960 er udsendt 2 hefter om sangere med titlen »Europäische Singvögel«, der i alt væsentligt er optryk af den tilsvarende tekst fra løbbladudgaven. Man regner med at have denne række fuldendt med ca. 600 sider i løbet af 1962. Planen er som skitseret ovenfor for pragtfinkerrækkens vedkommende. Bearbejderne er bl. a. JÜRGEN NICOLAI, som har givet fortrinlige ethologiske bidrag, bl. a. om Dompap og Korsikansk Spætmejse. Man kan sikkert regne med gode laboratorieagttagelser over europæiske sangfugle.

Af serien »Hühnervögel« kom 24 sider i løsblade 1958. Den stand-sede, fordi bearbejderen H. v. BOETTICHER afgik ved døden; men den vil nu blive rekonstrueret under fuld betryggende ledelse af HEINRICH DATHE, Zool. Have i Berlin. LØPP.

Biology and Comparative Physiology of Birds. Ed. A. J. MARSHALL. Vol. I (518 pp., talrige tekstfigurer). – ACADEMIC PRESS, New York & London 1960. Pris: \$ 14,00.

Udgiveren har savnet en håndbog i almindelig ornithologi på engelsk; men da han med rette anså udarbejdelsen af et sådant værk for en ret uoverkommelig opgave for en enkelt person, bevægede han en række internationalt anerkendte forskere til at behandle deres respektive specialer. Man diskuterede titlens ordlyd lidt og valgte den ovenfor anførte. Efter ref.s opfattelse dækker den dog knapt over dette binds indhold. »Biologi« er et vidt begreb, og sammenlignende fysiologi behandles nok indgående i forskellige af bogens afsnit; men det anatomi-ske islæt i teksterne er meget væsentligt, og palæontologi, zoogeografi og systematik indtager også fremtrædende pladser. Udgiveren taler selv om uundgåelige inkonsekvenser i fremstillingen på grund af for-fatternes forskellige indstillinger. Som et tilfældigt eksempel på dette skal anføres, at englænderen SWINTON med sikkerhed slår alle 4 Øgle-fugle (1 fjer + 3 skeletter) sammen under betegnelsen *Archaeopteryx lithographica*, mens forf. af det systematiske kapitel ifølge mange års tradition kalder Berlinerfuglen fra 1877 for *Archaeornis*. Men dette er ingen fejl, kun et spørgsmål, som en forsker har taget fast stilling til, en anden ikke. De forskellige afsnit giver fortrinlige overblik over deres emner. Det foreliggende bind omfatter ialt 12 kapitler, som foruden de foran nævnte områder behandler embryologi, hud, skelet, muskulatur, karsystem, åndedrætsorganer (af G. W. SALT og danskeren ERIK ZEUTHEN), fordøjelsesorganer og ekskretionsorganer. Bd. 2, hvis kapi-teloverskrifter anføres, vil indeholde flere rent biologiske fremstillinger, f. eks. om orientering (af tyskeren GUSTAV KRAMER, som døde på Sicilien 1959), ethologi, stofskifte og varmeregulation m. v. LØPP.

BERTRAM E. SMYTHIES: The Birds of Borneo. (XVI + 562 p., 48 + 4 farvetavler, 24 sorttavler, 1 kort). – OLIVER & BOYD, Edin-burgh & London 1960. Pris: 84 sh.

Borneos fugle er her behandlet i et lødigt og digert værk, der er lige så smukt om ikke endnu smukkere end samme forf.s bog om fuglene i Burma (D. O. F. T., 51, 1957, p. 80–81). Efter en indledning om bogens plan m. v. beskrives »The Bornean Province« = Borneo med omliggende øer uden hensyn til de politiske grænser. Derefter følger en kort almén redegørelse for fugletrækket i området; træk-gæsterne udgør 158 af de 554 omtalte fuglearter. I hovedteksten, som er på godt 400 sider, har forf. forladt sin tidligere fulgte skik og be-handlet fuglene nogenlunde i den gængse rækkefølge med Lille Lappe-dykker og stormfugle først og spurvefugle til sidst. Ved hver art findes

beskrivelse samt angivelser af udbredelse, væremåde og yngleforhold, for så vidt disse er kendt. Bag i bogen er der bl. a. et historisk kapitel om Borneos ornithologi, en god bibliografi og en liste over lokale betegnelser for en lang række fugle.

Ud over forf.s eget arbejde indeholder bogen fremragende bidrag om fugle og mennesker af TOM HARRISON, om Salanganer incl. høst af deres reder af LORD MEDWAY samt 2 kapitler om fuglevarsler og ritualer hos ibanerne (hav-dajakker, hovedjægere) af J. D. FREEMAN. Disse afsnit, navnlig de to sidste, rækker langt videre, end man på forhånd kan vente i forbindelse med en faunistisk fremstilling som den foreliggende. Tegninger og fotografier i farver og sort er meget smukke og godt reproducerede. LØPP.

BERNARD STONEHOUSE: Wideawake Island. The story of the B. O. U. Centenary Expedition to Ascension. (224 p., 1 farvetavle, 10 dobbelte sorttavler, talrige tegninger og vignetter i teksten). – HUTCHINSON, London 1960. Pris: 35 sh.

En velskrevet beretning om British Ornithologists' Union's jubilæumsekspedition til Ascension 12–1400 km nordvest for St. Helena. Bogens titel er dannet over den Sodfarvede Ternes skrig *wideawake-ker-waky-wak*, som dominerede stedet stærkt i en væsentlig del af den tid, man opholdt sig på Ascension. Ekspeditionen havde fast basis i en vel udstyret lejr, som deltagerne byggede i nærheden af en berømt yngleplads for Sodfarvet Terne (*Sterna fuscata*), Wideawake Fairs. Her boede man, her arbejdede man, og her hyggede man sig i 1½ år fra kort efter ankomsten i oktober 1957, til lidt før man rejste i maj 1959.

Ekspeditionens hovedformål var udforskning af stedets havfugle: fire ternearter, to arter af henholdsvis Tropicfugle og Suler og endvidere af Ascension Fregatfuglen og Madeirastormsvalen. Af disse ruger i dag kun den Sodfarvede Terne på selve Ascension; men den holder stand trods pres fra fregatfugle, mennesker og forvildede tamkatte. Kun 2–7 % af de lagte æg bliver til flyvefærdige unger. Interessant er, at denne art yngler med 10-måneders intervaller, altså 6 gange i løbet af 5 år. Noget lignende gælder for den Hvidhalede Tropicfugl (*Phaëton lepturus*), der ligesom de øvrige nævnte fugle ynglede på det nærliggende skær Boatswain Bird Island; men hos den tegner billedet sig knapt så skarpt som for den Sodfarvede Ternes vedkommende. Af egentlige landfugle huser Ascension kun fire bofaste former, som alle er indført: en indisk stær og tre afrikanske arter: en frankolin, en astrild og en sissen. Det har været en god ekspedition med godt kammeratskab og gode resultater, som hovedsagelig vil blive offentliggjort i *The Ibis*. LØPP.